

У уводу аутор објашњава нови концепт издања и разлоге које су га навели да у новој књизи стави нагласак на култу и обележавању годишњице светитеља Јована Владимира. У уводном делу своје место је нашао и ранији, допуњени текст који говори о томе колико је он био чест мотив у историографији, књижевности, уметности код разних народа.

Поглавље „Историја“ др Ђекић је употпуно новим сазнањима о Дукљи и кнезу Владимиру. Указано је на српски карактер Дукље. Наиме, аутор у овом издању показује проблем етничког карактера Дукље, с обзиром да Константин Порфирогенит то изричито не наводи у својим делима. Да би боље образложио ставове које износи, аутор говори о Дукљи до кнеза Владимира, затим о Дукљи и њеном односу према другим српским земљама, поставља и проблем историјских извора о кнезу Владимиру. На концу овог првог поглавља, он пише и о самом кнезу Владимиру. Треба истаћи да су броји историјски раније изнети подаци поткрепљени новим сазнањима.

Друго поглавље, којег је доц. др Ђорђе Ђекић насловио „Од геста до житија“, је употпуњено новим подацим али додат је и део о времену настанка житија.

У трећем поглављу своје монографије под насловом „Култ“, аутор рукописа на самом почетку текста убацује нова потпоглавља о проблему извора култа, као и о заједничким цртама првих словенских светитеља. Остала, проблем канонизације Светог краља Јована Владимира, проблем територијалног домета култа, затим о Цару Соломону и краљици од Сабе као узору за одређење његовог односа са Косаром Теодоритом и целина о Косари Теодорити и њеној недовршеној светости су употпуњена. Пажња је поред светитељу, указана и његовој супрузи Косари Теодорити на суптилан и речит начин..

Потпуно ново, у односу на претходну књигу је четврто поглавље „Обнављање култа“. У њему аутор говори о обнављању култа након издавања Аколуте 1690. године. То поглавље има две целине. Прва прати култне текстове који су издавани, службе, житија, календари ..., али и прати простор на коме су излазила споменута дела. Посебно је исцрпно дата целина која прати ликовно представљање Светитеља на просторима који су обележени његовим култом. Спомиње се да је најстарија данас сачувана икона, настала пре Аколуте и да она указује на старе традиције светитељевог иконографског типа. Потом прати представе од Свете Горе на југу до Српског Ковина на северу, односно од Албаније на западу, до Русије на истоку. Ово поглавље је употпуњено бројним ликовним прилозима.

Ново поглавље посвећено је и обележавању хиљадугодишњице његове смрти. Доц. др Ђорђе Ђекић је у њему посветио пажњу само оним видовима обележавања која имају научни карактер и која су, као целина била видљива у домаћој јавности. То су: Едиција текстова посвећених Светом Јовану Владимиру, у пет књига, од којих је једна објављена у два тома. Аутор је изнео садржај свих књига детаљно и укратко се осврнуо, на оне текстове које имају значај за тему којом се бави. У оквиру ове Едиције објављена је и предходна књига доц. др Ђорђе Ђекић о кнезу Владимиру, „Свети Јован Владимир – од кнеза до светог краља“, којој смо такође били рецензент. Други догађај је Међународни

научни скуп посвећен Св. Јовану Владимиру одржан у Бару 2016. године. На овом научном скупу др Ђекић је био члан организационог одбора. И у овом случају су наведени сви објављени реферати тако да се стиче потпуно сазнање о темама које се на њему расправљане. На крају аутор доноси садржај и кратак приказ часописа Црквене студије, који је један број посветио овом владару светитељу.

Када се упореди списак литературе у овој књизи и претходној „Свети Јован Владимир – од кнеза до светог краља“, може се приметити да је литература скоро удвостручена. То је управо и допринело бољем и целовитијем сагледавању историје и култа кнеза Владимира.

И за ову монографију можемо да кажемо да је методолошки добро конципирана и научно утемељена. Иако, настала кратко времена после прве књиге, доноси нов поглед на лик и дело кнеза Владимира, односно Светог краља Јована Владимира. Можемо рећи да се ради о једној одличној монографији, заснованој на доступним писаним али и ликовним историјским изворима и доступној и релевантној домаћој и страној литератури. Надамо се да ће у научној али и широј јавности заузети место које јој припада и препоручујемо је за штампу.

РЕЦЕНЗЕНТ

Проф. др Марко Атлагић,

Филозофски факултет Универзитета у Приштини